

Hannu Lindholm "1918", tilataideteos 1991. Hyvinkään taidemuseo. Kuvaaja: Ari Peltonen.

VIII PRESIDENTTIFOORUMI 19.11.2008

SUOMEN HISTORIAN VAIETUT VUODET

Ulla-Maija Peltonen
ulla-maija.peltonen@finlit.fi
Dosentti, Helsingin yliopisto
Arkistonjohtaja, SKS Kirjallisuusarkisto

Kulttuurien tutkimus

Ns. uudet historiat

- Muistitietotutkimus
- Mikrohistoriallinen tutkimus
- Naistutkimus

Toinen tieto

Yhteiskunnallisten konfliktien käsittely

- Historiallinen trauma
toisto – työstäminen (acting out – working through)
- Totuuteen pyrkiminen
henkilökohtainen taso
uudelleen tulkinnan taso
poliittisten merkitysten taso

Dominick LaCapra 1997: *Revisiting the Historians' Debate. Mourning and Genocide. History & Memory*, 80-112. *Studies in Representations of the Past*. Tel Aviv University.

Minow, Martha 1998. *Between Vengeance and Forgiveness. Facing History and Mass Violence*. Foreword by Richard J. Goldstone. Boston: Beacon Press.

Tiedon ulottuvuudet

- **Virallinen tieto**

yleiskatsauksellinen, konstruoitu,
poikkileikkauksellinen, ilmeinen

- **Toinen tieto**

yksityiskohtainen, kokemuksellinen, pitkittäinen

**Täsmätieto, Hiljainen tieto, Vastatieto,
Heikko tieto**

TOINEN TIETO. Kirjoituksia huono-osaisuuden tunnistamisesta.
Sakari Hänninen, Jouko Karjalainen, Tuukka Lahti. STAKES 2005.

Vaiettu menneisyys

Käsitteet

- TABU – TRAUMA
- NONKOMMUNIKAATIO
- VIITTAUKSENOMAINEN (PERINNE)VIESTINTÄ

TABU vaikeneminen, vaiettu

- instituutioiden ja perinteenmukaisen käyttäytymisen kannalta
- positiivinen ja **negatiivinen**
- sallittu ja **kielletty**
- "sisäännotettu" ja "**ulossuljettu**"

Väkivaltaiset historialliset tapahtumat: TRAUMA

Julia Kristeva: Puhuva subjekti. Tekstejä 1967-1993. Gaudeamus. Helsinki 1993.

P. Bettelheim and R. Streibel (eds.): Tabu und Gesicht: zur Kultur des kollektiven Erinnerns. Pincus. Vienna 1994.

NONKOMMUNIKAATIO

- kommunikaatiosta kieltäytyminen
- kommunikaation puuttuminen
- viestin salaaminen, peittely, ilmaisematta jättäminen
- meidän ja ei-meidän eron tuottaminen

Bateson, Gregory and Bateson Catherine: Angels Fear: An Investigation Into the Nature and Meaning of the Sacred. New York: Rider 1987.

Puuttuvat viestit. Nonkommunikaatio inhimillisessä vuorovaikutuksessa. Kimmo Ketola, Seppo Knuutila, Antti Mattila, Kari Mikko Vesala. Gaudeamus 2002.

VIITTAUKSENOMAINEN PERINNEVIESTINTÄ

Kommunikaationa

- keino sanoa paljon vähin sanoin
- vertaukset, fraasit, viittaus tarinaan, jota ei kerrota

Sosiaalisena ilmiönä

- yhteisen perinteen käyttö todistaa kulttuuriltaan erilaisten ryhmien olemassaolosta, osoittaa mihin ryhmien yhteisyyden kokemus perustuu

Sota, keskitysleirit, väkivalta

Toisto - työstäminen

- Tabu
- Nonkommunikaatio
- Viittauksenomainen viestintä

kuolemat, vainajien kohtelu, teloituspaikat, hautapaikat, osapuolijaot, tapahtuneet rikokset ja vääryydet

U-M Peltonen: Muistin paikat. Vuoden 1918 sisällissodan muistamisesta ja unohtamisesta. SKS 2003.

U-M Peltonen: Memories and Silences. On the Narrative of an Ingrian Gulag Survivor. – Nanci Adler, Selma Leydesdorff, Mary Chamberlain, Leyla Neyzi (eds): *Memory and Narrating Mass Violence. Narrating Life Stories in the Aftermath of Atrocity*. Transaction Publishers. USA November 30, 2008.

